

Peta, peto ja hukka

1. Joensuun ja Sortavalan Karjalasta on muutamia tietoja ihmettely- ja voimasanasta *petahinen*: Kontiolahti »Petahinen, miten kaunis tyttö!» | Kiihtelysvaara »Vooi petahinen kum minnuu nauratti!» | Ilomantsi »Voi petahinen mikä out!» | Sortavala »Voi petahinen ko on kylmä ilma!» | Pälkjärvi, Samalla alucella ja lisäksi laajemmaltikin Itä-Karjalan ja Kannaksen suuntaan tunnetaan samantapaista käyttöä kantasanalla *peta*. Esim. Kiihtelysvaara (Sattui vahinko, jalaspuu katkesi painettaessa. Painaja:) »Voi jutom peta!» | Pälkjärvi »Voi peta!» | Sortavala »Voi peta ko on kylmä ilma!» | Kurkijoki | Parikkala »Nyt om peta (= ihme, kumma) ku hevo'ne hävis!» | Kanneljärvi »Voi peta ku ruuvit kastuit!» | Kivennapa | Uusikirkko Vpl. »No nyt om peta!» ihme ja kumma | k a r j. - a u n u s Kiestinki »Voi peta!» karkeanlainen kirosana | Säämäjärvi »Ah beda, beda pahoi menoo!» | Vitele »Häi on bedà suuri muzikku», »Kazvoi ruiz bedà hyvä». Lönnrotin sanakirjassa *peta* on selitetty: = *penteli* 'pentele, peijakas, perhana, saakeli, serkönen'. Johdos *petahinen* on samaa tyyppiä kuin mytologisluonteiset *vetehinen*, *piessahinen* (Kiihtelysvaarassa 'pahas, paholainen', vrt. ven. *bec* 'piru'), joissa painottoman vokaalin jälkeinen *h* itäsavolaismurteissa on poikkeuksellisesti säilynyt (vrt. myös Turunen, ISMÄH s. 144). Johdoksella on vastine rajakarjalaismurteessa (Suistamo *bedahine* 'pahahenki, paholainen').

Voimasana *peta* yhdistyy eräiden suomen murteiden ja karjala-aunuksen samanasuiseen ilmaukseen, joka tarkoittaa mm. vahinkoa, onnettomuutta, vaikeutta, pulaa, kiusaa, vaivaa, vastusta, estettä ja hätää. Tämän levikki on seuraavanlainen: *beda* (~ *bedä*) kuuluu eteläkarjalaan ja aunukseen (Jyskyj Rukaj Suoj Salmi Säämäj Vitele Riipuskala Tver Novgorod; myös lyydin Naamoila *beda* ~ *bied*, Bošinkylä *bied*); *peta* on merkitty karjalan pohjoismurteista (Kiestinki Oulanka Uhtua Vuokin), Luoteis-Laatokan alucelta (Kurk Pari LumV Sor PälJ, myös pohjoisempaa Kiih), Kannaksen murteista sekä niinkin lännestä kuin Säkkiärveltä ja Kymistä, josta on kaksi varmaa tietoa. Inkerin suomalaismurteissa sana lienee yleinen, vaikka siitä on mainintoja vain Venjoelta ja Soikkolan inkeröismurteesta (neljä tietoa). Sanan originaali on venäjän *бѣда* 'der Unfall, das Unglück; Unheil, Elend; das Leid, die Not' (Pawlowsky). Karjalais-suomalainen *peta*-voimasana juontuu eräistä originaalin päivittelyä ilmeisivistä käyttötavoista, jollaisista sanakirjoissa tapaa mm. seuraavat esimerkit: *бѣда какъ онъ кричитъ* 'voi kuinka hän kirkuu' (Kijanen), 'es ist entsetzlich, wie er schreit' (Pawlowsky), *бѣда какъ онъ умѣнъ* 'hän on kauhean viisas', 'es ist zum Erstaunen, wie klug er ist' (Pawlowsky). Tämänlaisiksi lieviksi

päivittelyfraaseiksi on tulkittu usein kaakkoismurteistamme kirjattuja hokemia: »Nyt on peta!» nyt on kumma, ihme. Parikkala | »Tästhä nyt peta tul!» ihme, onnettomuus. Muolaa. Ainakin murteittain karjalais-suomalainen sana on affektiltaan voimakkaampi kuin venäläinen originaali. Sitähän todistaa sen käyttö paholaisesta.

Joensuun Karjalassa tapaa ikään kuin *peta*-sanan varianttina *peto*-asuista voimaja kirosanaa. Esim. Kiihtelysvaara »Voi ku se suututti peto!», (Sinappia maistellaan) »Voi peto miten on väkevvee!», (Isä ja poika viskelevät hirsii kärryiltä. Isä:) »Voi peto kuh heitit er aikana!» | Liperi »Voi peto minkä jymmäyksen piästi!» lievä kirosana: kehno, pahas, vietävä | Ilomantsi | Pielisjärvi »Ei se oup peto siinä», peruutti kielenopas antamansa paikkaa ilmoittavan tiedon | Tohmajärvi »Se sitt-on aika peto tuo poika! Em mie semmosem peon kansak uskallak yksin lähtiik.» *Peto* voimasanan tunnetaan kuitenkin eri tahoilla suomen kielen aluetta. Yllättävää ei suinkaan ole sen runsas käyttö Kainuussa, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla, Peräpohjolessa ja Länsipohjassa, joilla alueilla muutenkin näyttäytyy karjalaisuuksia. Merkintöjä on seuraavista pitäjistä: Kälviä Kaustinen | Nivala »No voi peto sentään! | Kalajoki »Sielä oli pejon suuria kaloja» | Lohtaja Rantsila | Utajärvi »Peto soikoon jos min oisin nuorempi mies niin . . .» | Kuusamo | Puolanka »Peto kun katosi se puukko!» voimakas, ei raaka ilmaus | Rovaniemi »Ahma on peto tappamhan poroja» | Täräntö »Haukotuttaa peosta» hirveästi, »Se tässä remusi niim peosta» lievä kirosana. Joensuun Karjalan ja mainittujen pohjoisten murteiden ulkopuolelta on kertynyt yleensä varsin vähän tietoja (Vuoksenranta Iitti Hollola Kurikka). Poikkeuksellisen runsaasti on merkintöjä vain lounaismurteiden pohjoisryhmästä: Mynämäki (E. A. Saarimaa) »Voi peto! Peto viä!» | Pyhämaa »Peto tiätä!», »Peto soikko!», »Peto viäkkö!», »Peto sentä!» | Pyhäranta »See om peton kaunis» hyvin kaunis. »Petom paha asi» kovin paha | Kustavi »Ne (rihmat) olik kans peton kaunei».

On ilmeistä, että murteittain voimasanoilla *peta* ja *peto* on ollut ainakin tilapäistä yhteyttä keskenään. Kontekstit ovat merkille pantavan samanlaisia. Erityisesti on mainittava muuan lemiläinen käyttötapa, jonka Veikko Ruoppila on todennut: (Hevosesta) »Se ol aika peta mänemeä», »Kyl se ol semmo'ne peta mänemeä». NS:n mukaan *peto*-sanaa viljellään samoin (>Peto hiihtämään, uimaan, ratkaisuun arvoituksia); tämä rakenne on tallennettu myös murteista: Karunki »On susi syöhmään, mutta on peto tekehmäänki». Yhtäläisyyksistä huolimatta on väkinäistä selittää lounaismurteista *peto*-sanan käyttöä itämurteissa tavattavan *peta*-voimasanan avulla; voidaan uskottavasti lähteä vanhastaan lännessä tunnetusta *peto*-sanan 'bestia'-merkityksestä. Semanttiselle kehitykselle 'peto' > 'paholainen' (> voimasana) on vaivatonta löytää paralleleja. Ranskan *la bête* tarkoittaa murteissa paitsi vahinkoeläimiä myös paholaista ja muita demonisia olioita (K. Jaberg, Archiv für Volkskunde 47, 1951, s. 87—91; Wartburg, Französisches etym. Wörterbuch I s. 341). Samoin pohjoisviron murteissa *susi*-sanaa tapaa voimasanan (*susi sind söcù!*; Saareste LVEM I s. 63). Gananderin tieto *peto* 'hin onde (piru)' osoittaa, ettei suomen sanan merkitys ole (? pohjalaismurteissa) aivan nuori.

2. Kokonaan toisenlaisten mahdollisuuksien rajoissa liikkuu kysymys, onko suomen *peto* 'best, odjur, rovdjur' -sanalla etymologista yhteyttä venäjän *бѣда* sekä itämurteiden *petä* 'vahinko, onnettomuus jne.' -sanoihin. Sellaisen pohtiminen on kuitenkin ajateltavissa. Ensiksikään *peto*-sanalle ei ole esitetty alkuperänselitystä. Useissa lapin murteissa sillä on vastineet, mutta esim. etymologisen sanakirjamme leimaa ne suomalaisperäisiksi (lpL *pähtö* -'peto', N *betto* 'hirviö, peto', I *peätu* 'peto'). Lappi osoittaa sanan erityisen leviämiskykyiseksi. Toiseksi: *peto* rajoittuu pääasiallisesti suomen murteihin; vain idässä se on kulkeutunut eräihin karjalan läntisiin rajamurteihin (Uhtua, Jyväskylä *peto, -von, me,šämpeto* 'peto'; Suistamo *pedo* 'peto', *bedo* ~ *me,šämbedo* karhu, jokapäiväisessä puheessa kuuli usein sanoja käytettävän; Korpi-selkä). Sana ei siten ilmeisesti ole vanha, saati kantasuomalainen. Muodoltaan *peto* voidaan selittää -oi-loppuiseksi johdokseksi: Vermlannista on merkitty genetiivi *pevo'in* (*koko pevo'in laver tulis* 'koko lauma'; merkitty Kaisa Vilhuiselta 1930) ja Konginkankaalta nominatiivi *petoi* (Helmi Helminen); inkeroismurteen *pedo* on ilmeinen suomalaislaina.

Nykysuomen *peto*-sanana päämerkitystä kuvaa parhaiten yhdyssana *petoeläimet*, jonka Nykysuomen sanakirja määrittelee 'Carnivora, nisäkäslahko, johon kuuluvat eläimet joko yksinomaan tai kasviravinnon ohella pyydystävät saaliikseen muita selkärangaisia'. Tämäntapainen merkityksen esittely on jo Renvallin sanakirjassa: bestialanians, fera carnivora, vierfüssiges Raubtier (Juslenius ja Ganander: wildiur, fera, bestia). Vanhassa kirjakielessä sana on merkitykseltään suhteellisen väljä. Agricola käyttää sitä senaikaisen saksan »Thier»-sanana vastineena. Karjaeläinten (kotieläinten) vastakohtana *pedhot*-monikko on seuraavassa kohdassa: »Ja Jumala teki pedhot maan päle, cungiñ sisuns pereste, Cariat heiden sisuns pereste, caikinaiset mateleuaiset eleimet maan päle sisuns pereste» (KT III s. 132; 1. Moos. 1:25); nyk. »Jumala teki metsäeläimet», saks. AT 1526 »vnd Gott machet die thier auff erden», ruots. »wildiwr» | »Caiki Pedhot kedholla tulcat ia söket, ia caiki Pedhot metzesse» (KT III s. 511, Jes. 56: 9), nyk. »Kaikki kedon eläimet, tulkaa syömään, te metsän eläimet kaikki», saks. AT 1526 »Alle thier auff dem felde komet vnd fresset, ia alle thier ym walde», ruots. 1540 »All diwr på markenne kommer och äter, Ja, all diwr j skoghnom». Varsinaisessa 'peto'-merkityksessä Agricolalla on *metzen p.*; »Minun pite lehettemen metzen petoin hambat heiden keskelens», nyk. »petojen hampaat» (5. Moos. 32: 24), saks. 1526 »der thier zene», ruots. »wildiwr's tender». Ensimmäisessä maanlainkäännöksessä tapaa samanlaista käyttöä: »Nytt tule mies etehen metzän aios ia ambw pedhon nijñ saapi hän Ambujan lauan ia puolen» (SKM II s. 76). Tässä lain kohdassa säännellään hirvenpyyntiä. Ljungo Tuomaanpoika, joka keskipohjalaisena varmastikin on tuntenut *peto*-sanana kansankielisen käyttötavan (vrt. »Nytt ätta medzen peto pois karian paimenelta», Maanl. s. 123) tulkitsee käsitteen *eläin*-sanalla: »Nyt tapahtu mies eläimen etehen, ia ambu sen, nin on hänen ambuiais lapa ia puoli selkä» (Maanl. s. 100). On ilmeistä, että Agricola ja ensimmäinen lainsuomentaja ovat aivan mekaanisesti kääntäneet ruotsin *vildjur*-sanana *peto*-sanalla, minkä voi selittää johtuneeksi oman sanan merkityksen hallitsemattomuudesta.

Kansankielessä *peto*-sanalla on tarkoitettu etupäässä karhua ja sutta. Vielä tämän vuosisadan alkukymmeninä sitä on käytetty karhun kiertonimityksinä alueilla, joilla eläin on ollut luonnonvaraisena. Tietoja on Hyrynsalmelta, Ristijärveltä (»On teällä aena se asentopeto», karhu joka vakituisesti asuu), Sotkamosta (»Oli poeka pistäönnä närreen juureen peolta piiloon», kun karhu tuli), Suomussalmelta (»Aikaisin se rupesi taas peto liikkumaan», Samuli Paulaharjun mukaan) ja Kittilästä. Veikko Ruoppila on todennut sanaa käytettävän Lemillä suden eufemisminä: sutta ei kuullut sudeksi sanottavan, vaan »millo se ol hukka, millo peto, millo mittekii». Joskus ei ole esimerkinkään avulla ratkaistavissa, kumpaa eläintä tarkoitetaan vai tarkoitetaanko molempia samanaikaisesti: Hiitola »Nii huutaa ku peto», pt. | Kiihtelysvaara »Pittää juostat tömäkästik (kovaa ja tömistellen) kum metäm peun» (lähinnä karhu) | Juva »Nythä ne o pevottii hävinä ku aokijaa syvämmuat pois» | Kurikka »On ku villi mettäm peto» | Ristijärvi »Se (raivohullu) om pahempi kum metämi peto» | Salla »Niihän se rönkyy ku mettäm peto, mokurat haki kalepaikoja» (tässä: karhu) | Soikkola »Siä oot ku metsäm peto», sanotaan tappelunhaluiselle. Vrt. Ganander *metämpeto* 'willdiur'.

Lähellä alkuperäistä tilanteihin liittyvää käyttöä on *peto*-sanana viljely loitsuissa, joissa se saattaa eräänlaisena voimasanana tarkoittaa, paitsi karhua ja sutta, myös käärmettä. Esim. Pielavesi (Karja päästetään karhun pahoista:) »Pois paha pajetkoon, Peto näillä laitumilla, Ulos kaikkee maailmaan!» (VR VI 2, 5446) | Korpilompolo (Karhun lumous. Entinen pyytömies oli sanonut, kun karhu oli karsinut pojan päälle:) »Älä, paha peto, poikaa syö!» (VR XII 2, 6515; Samuli Paulaharju) | Juva (Karjaa ulos laskiessa:) »Pois sus, pois karhu, Pois pedot, pois penikat» (VR VI 2 5439) | Sonkajärvi (Karjan uloslaskupäivänä:) »Poes peto karjastan, Poes sus lampaestan . . .» (VR VI 2, 7504) | Karttula (Käärmeen pistosanat:) »Mitä sinä, peto, tulit immeistä turmelemaan ja hakkoomaan? Pure puuta, syö moata, Elä immeistä hakkoo.» (VR VI 3925).

Jos edellä esitettyyn aineistoon tukeutuen lähdetään siitä, että *peto*-sanaa alkuaan on käytetty villieläimistä, jotka vahingollisuutensa vuoksi ovat olleet tabuja ihmiselle, etenkin karjanhoitajalle, voidaan sen ja *peto*-sanana semanttiset suhteet tyydyttävästi selittää. Tässä kohden on syytä huomauttaa siitä, että kysymykseen oikeastaan ei voi tulla muu kuin juuri affektiset tekijät huomioon ottava tulkinta, koska suurten petojen nimitykset tavalla tai toisella ovat kuuluneet sanatabuilmiön piiriin. Yksityiskohtaisia selityksiä voidaan tällöin ajatella kenties useita.

Luontevinta ilmeisestikin on lähteä *peto*-sanana käytöstä voimasanana; voimasanana siirtyy helposti demonisen olion nimitykseksi (vrt. karj. *bedahiine* 'paholainen', *peto* 'piru') ja siitä edelleen tabunalaisen eläimen nimitykseksi. Rinnakkaistapauksena mainittakoon karjala-aunuksen murteiden *paha*, jota käytetään toisaalta paholaisesta, toisaalta karhusta ja käärmeestä: esim. Säämäj »Paha on lähäl, ajakkoa lehmät kod'ih» karhusta (Nirvi, Sanankieltoja s. 58). Eräissä yhteyksissä *peto* todella tarkoittaa vaaraa, pelättävää asiaa, pahaa: Sortavala »Nyt tässä ei ole enää petua pahuakaa», aluksi on ollut pelästynyt jostakin; (Jos joku pelkää mennessään johon-

kin mielestään vaaralliseksi katsomaansa paikkaan, sanotaan:) »Mikä peta siula on sinne männä!» | Parikkala (Lääkäristä tullut ilmoittaa, ettei ole minkäänlaista viikaa) »Ei joo ei paskan pettua!» ei pahaa eikä pelättävää | Salmi »Ken varua, siid on pedua kyllyksi» ken pelkää, sitten on pelkoa kyllyksi. Nämä käyttötavat liittyvät Kannaksella ja Luoteis-Laatokan alueella tavattuun 'häätä'-merkitykseen (esim. Sakkola »Ei uo mitteä pettoa», kun lapset huolehtivat minusta). Tässä kohden tulevat mieleen lisäksi sisällöltään epämääräiset ja myös voimasanoina käytetyt mytologisperäiset sanat, joilla on varoiteltu karjanhoitajia ja varsinkin lapsia pedoista (vrt. *mörkö*, *mönninkäinen*, *kurko*, *kouko*; Nirvi, Sanankieltoja s. 36 —54, 82—87). Toisaalta voi olla kyseessä vain tavallinen viittaava kiertonimitys. Kannaksella on ollut käytössä sanontatapa »Peta soares, leviäotsa kattaikos», joka on selitetty: häätä saarella, kun karhu katajikossa (Leino Pennanen, Vpl. Pyhäjärvi). Siinä *peta* rinnastetaan karhusta käytettyyn eufemismiin *leveäotsa* (vrt. Säämäj »Leveioittsu on liikkehel», Nirvi mts. 61). Samaan tapaan eräässä karjanlaskuloitsussa *vaara*-sana rinnastetaan suden eufemismiin *pehu*. Ganander s.v. *pehu*: »kaitte waara karjasta, mettän pehu meidän joukost» (Nirvi, mts. 111).

Varsin houkuttelevaa on nähdä *peta*- ja *peto*-sanojen merkitysten suhteessa erään toisen sanan paralleelistava vaikutus. Kuten tunnettua karjala-aunuksessa, lyydissä ja suomen itämurteissa *hukka* tarkoittaa sutta. Karjala-aunuksessa ja lyydissä se on suden varsinainen nimitys. Mutta ainakin suomen itämurteiden läntisessä periferiassa se on ollut sanatabua palveleva kiertonimitys; näin esim. Veikko Ruoppilan mukaan Lemillä. Eufemistinen käyttötapa on alkuperäistä, sillä karjalainen *hukka* 'susi' on yhdistettävä kantasuomalaiselta ajalta periytyvään *hukka* 'menetys, häviö, tappio; perikato, turmio, tuho' -sanaan (vrt. suomen *hengen ja tavaran hukka* 'förlusten af lif och gods', *rahan hukka*, Lönnr.; karjalan »Juno on tšervien hukka» 'Nahkiainen on onkimatojen turma, surma', Kiestinki, »aijan hukka», Uhtua; ks. Nirvi, mts. 108—110). Kenties juuri *hukka*-sanana käyttö toisaalta konkreettisuonteisessa 'susi', toisaalta abstraktisuonteisessa 'menetys, häviö, perikato, tuho' -merkityksessä on ollut heikkous, josta on aiheutunut synonyymisen *peta* 'vahinko, vastoinkäyminen, onnettomuus, tuho' -sanana lainautuminen venäjältä. Joka tapauksessa on mahdollista, että suomen itämurteissa karjalaispohjainen *peta*, joka synonyymina kytkeytyi *hukka*-sanana kenttään, kehittyi jatkuvan eufemismien tarpeen vuoksi merkityksiltään yhdensuuntaiseksi viimeksi mainitun kanssa. (Synonyymien keskisestä paralleelikehityksestä ks. esim. Stephen Ullmann, Principles of Semantics², 1959, s. 112). Uuden merkityksen kantajaksi sijoittui kuitenkin ennen pitkää *-o(i)*-loppuinen muodoste, joka toisaalta eräänlaisena kiertelynimityksenä, toisaalta voimakkaan affektinsa vuoksi nopeasti levisi murteesta toiseen.

Peta- ja *peto*-sanojen yhdistämisoletus edellyttää *peto*-ilmauksen syntyä jossakin itämurteidemme alueella, lähinnä savolais- ja karjalaismurteiden rajalla. Eräät esiintymä- ja äännekriteerit ajoittavat synnyin keskiajan puolelle. Nykyaikaan päin ovat kiintokohtina vanhan kirjakielen, ennen kaikkea Agricolan, ja Vermlannin esiintymät. Sanojen ensi tavun *e*, joka vastaa slaavilaista painotonta *ě*-vokaalia, osoit-

taa, ettei kyseessä ole ehkä kaikkein vanhimpaan slaavilaiskerrostumaan kuuluva laina (ks. Kalima, Slaavilaisperäinen sanastomme s. 49 ja Kiparsky, FUF 29 s. 82—84). *Peta* voidaan lukea samaan ryhmään kuin *miero*, *viesti*, *viero* 'usko, uskonto' (vokaalin pituus on määräytynyt painoseikoista). Nämähän Kiparskyn mukaan kuuluvat »hiukan nuorempiin» lainoihin kuin *määrä*, *läävä* ja *räähkä*, joissa *e*:tä vastaa *ä*. (Ks. Erän toimi s. 18—19.) Sen sijaan eteläkarjalassa, aunuksessa ja lyydissä tavattava sananalkuinen *b* (*beda*) ei osoita sanaa uudeksi, sillä soinnillinen klusiili on voinut tarttua venäjistä myöhemmin, kuten kaikkein vanhimpiinkin lainoihin (vrt. lyyd. *b'ird* 'pirta', veps. *b'ird*; karj. *guobino* 'kuomina', lyyd. *guomin*, veps. *go(m)min*).

Finn. *peta*, *peto* und *hukka*

VON R. E. NIRVI

In einigen ostfinnischen Mundarten findet man die Wörter *peta* und *petahinen* als milde Fluch- und Kraftwörter, in einem ausgedehnteren Gebiet, besonders in Nordfinnland, das Wort *peto*. Das Stammwort *peta* ist mit einem in ostfinnischen und ostkarelischen Mundarten, bekannten gleichlautenden Wort (im Karelisch-Olonetzischen auch *beda*) zu verbinden, das 'Schaden, Unglück, Mühe, Widrigkeit, Not' bedeutet. Das Original dieses Wortes ist russ. *beda* 'der Unfall, das Unglück; Unheil, Elend; das Leid, die Not'. Das auch im Finnischen und Karelisch-Olonetzischen als Kraftwort gebrauchte *peta* ist ebenfalls aus dem Russischen übernommen, wo *beda* als Wort der Verwunderung vorkommt, z.B. *bēda kak on unjon* 'es ist zum Erstaunen, wie klug er ist' (Pawlowsky).

Nach der Ansicht des Verf. ist es möglich, dass das in der finnischen Schriftsprache schon seit den Zeiten Agricolas bekannte Wort *peto* 'wildes od. reissendes Tier, Raubtier, Untier, Bestie; Ungeheuer', dessen Verbreitungsgebiet sich auf die finnische Sprache

beschränkt und für das man keine etymologischen Entsprechungen in anderen Sprachen gefunden hat, mit den obenerwähnten Wörtern verbunden werden kann. In den Volksmundarten bezeichnet *peto* gewöhnlich den Bären und den Wolf; oft wird das Wort als euphemistische Benennung dieser Raubtiere angewandt. Gerade das Worttabu dürfte denn auch das von *peta* abgeleitete *peto* (< **petoi*) als Ersatzwort für die Benennungen der grossen Raubtiere eingebürgert haben. Diese Gebrauchsweise ist entweder von dem Kraftwort *peta* (~*peto*) ausgegangen oder von den Anwendungsweisen des Wortes *peta*, die 'Schaden, Unglück, Widrigkeit, Verderben' bezeichnen. Im letztgenannten Fall kann den Anstoss zur semantischen Entwicklung das in ostfinnischen Dialekten und im Karelischen, also in denselben Sprachformen, anzutreffende Synonym *hukka* 'Wolf; Verlust, Untergang, Verderben' gegeben haben. *Hukka* ist ursprünglich eine euphemistische Benennung des Wolfes gewesen.